

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΛΙΧΤΕΜΠΕΡΖΕ

Η ΚΑΤΑΔΙΚΗ

Τό βράδυ ήταν σκοτεινό και άπαισιο. Ή βροντές της μάχης απαντούσαν στις βροντές της καταιγίδος. Ή κραυγές της αγωνίας των ετοιμοθανάτων στρατιωτών σκέπασαν τὴν βουή του ανέμου... Τά χωριά που καίγονταν...

Ή μεγάλη πεδιάδα έχει γεμίσει τώρα από φυγάδες... Πανικός! Οί «γαλάζιοι» οί δημοκρατικοί, φεύγουν, πετώντας τά δπλα τους, φωνάζοντας ότι κάποιος τους πρόδωσε, ποδοπατώντας τους άρχηγούς τους που έπιμένουν νά πολεμοῦν. Τά στρατεύματα των βασιλοφρόνων Βανδενών τους κυνηγοῦν. Χτυποῦν τους ανθρώπους σάν κοτσάφια...

Οί άρχηγοί των βασιλοφρόνων εινε συναθροισμένοι μέσα στην αίθουσα ενός πανδοχείου : ο Μπαντρέ ο κλειδαράς, ο χοντρο-Μαθιάς, ο γέρω-δοῦς ντε Σεράν, ο καρποπούς Τασερά, ο πρίγκιπ ντ' Ορμπέκ, και ο πάτερ-Μακριμπέν, ο όποίος, δείχνοντας τό ματωμένο του ρόσο λέει γελώντας :

- Έγινα και καρδιάνλιος !
- Ο γέρω-δοῦς ντε Σεράν, φωνάζει έξαφνα :
- Ας φέρουν τόν αιχμάλωτο Βαλράς !
- Ακολουθούμενος από δύο Βανδανούς χωριάτες μπαίνει μέσα ένας νέος. Κοιτάζει κατόμματα τους έξι άρχηγούς.
Εινε νεώτατος, παιδί σχεδόν άκόμη' αδένματος και λεπτός. Τά χέρια του εινε λεπτά, ντελικάτα, σάν γυναικεια. Σγουρά κατάξανθα μαλλιά πλαισιώνουν τό λεπτό και κανονικό του πρόσωπο με τά παρθενικά γαλάτσια μάτια ! Τό βλέμμα του πετάει άστραπές. Τά ρούχα του εινε βουτηγμένα στό αιμα.
- Καθήστε κύριε, του λέει ο δούξ.
- Ο αιχμάλωτος κάθεται.
- Ομολογείτε, κύριε, ότι εισθε ο Ζάν-Αιμέ Βαλράς, άπεσταλμένος της δ ή θ ε ν Έθνικής Συνελεύσεως στον δ ή θ ε ν στρατηγό των Δημοκρατικών Ροδιινώλ, γιά νά τόν βοηθήσετε νά χτυπήσει τά χρειασινικά στρατεύματα τής ; Αύτου Μεγαλειότητος ;
- Είμαι ο Ζάν Βαλράς, πληρεξούσος του λαού.
- Πού γεννηθήκατε ; Πόσων έτών εισθε ;
- Στην Όρλεάνη. Είκοσιδύο έτών.
- Κατά την δίκη του μάττορος βασιλέως-ο Θεός άς άναπαύη την ψυχή του ! (οί έξι άρχηγοί κάνουν μ' ευλάβεια τό σημείο του σταυρού) τί επιφέρισται ;
- Τόν θάνατο.
- Ο Μπαντρέ έτριξε τά δόντια του κ' έφερε τό χέρι στη λαβή του σταθίου του. Ο παπάς άρχισε νά παίζει νευρικά με τό κομπολόι του. Ο Απ' έξω από τό μικρό δωμάτιο, ή θύελλα έμειναιετο.
- Ο δούξ έσυνέχισε :
- Μετά ή άνευ άναστολής ;
- Ο Βαλράς έκόμπιασε.
- Με άναστολή και έκκληση στό λαό... Τί σάς ενδιαφέρουν δ-μος αυτά ;...
- Άνχηκατε στό κόμμα των έπονομαζομένων γιρονδίνων ;...
- Πράγματι. Είμαι γιρονδίνος !
- Στο λιμέρι αυτό των κακογυγων που ονομάζεται Έθνοσυνέλευση- μερικά από τους ανθρώπους του κόμματός σας, υπήρξαν πράγματα λιγώτερο αιροβόροι από τους άλλους.
- Ναι, υφείσθητε ο Μαθιάς, όπως ο πάνθηρ εινε λιγώτερο αιροβόρος άπ' την τίγρη...
- Μετά τις ταραχές του Παρισιού, που διαίρεσαν την δ ή θ ε ν Έθνοσυνέλευση σε δύο αντιμεταχόμενα στρατόπεδα, ειστάλητε ως πληρεξούσος του λαού στην Βανδέα ;
- Ναι. Τό ζήτησα μόνος μου.
- Πώς ; έζητήσατε μόνος σας νά σας αναθέσουν την άτιμωκή αυτή άποστολή ;
- Προτίμησα νά πολεμήσω εναντίον των προδοτών και των έχθρων της Πατρίδος, παρά νά βλέπω τους πατριώτες ν' άλληλοσκοτώνονται μέσα στο Παρίσι !
- Δεν κοβείτε τά αισθήματά σας. Θύταν περιττό άλλωστε αυτό. Ομολογείτε λοιπόν ότι διευθύνατε την λεηλασία του Μπακόξ, την πυρπόληση του Τουρνούς, του Παλλιώ, του Σαιν-Φιλιπέρ και της Γκαρνάς ;

- Προσθέσατε άκόμη στον κατάλογο και την Σώς, τό Μαρινεΐ και την Τερμαντίν !
- Έτουφεκίσατε τόν τίμο στρατηγό Μποννέ, που έπεσε στά χέρια σας !
- Καθώς και τους δύο παπάδες Βριάλ και Γκοντφ' που συνελήφθησαν με τά δπλα στά χέρια.
- Και τόν Σαιν-Πρί ;
- Και πολλούς άλλους άκόμη.
- Τότε γιατί έφεισθήτε-γιατί ξέρουμε ότι οεις τό θελήσατε αυτό παρά τις έντολές της Έθνοσυνελεύσεως- τόν αιχμάλωτον που έπίασατε στό Σαλλάι ;

Ο Βαλράς έκόμπιασε και πάλι.
- Γιατί ήσαν γυναίκες και παιδιά. Ή άνηθικότης και ή στερεβή ιδεολογία σας δεν ειλαν ριζοθμει άκόμη βαθειά στις καρδιές τους. Ίσως και νά έκανα λάθος...
- Αύτά όλα, όποσδήποτε, εινε δευτερευούσης σημασίας. Εισθε ένοχος, κατά την όμολογία σας, γιατί έλάβατε τά δπλα έναντίον του στρατού του νομίμου βασιλέως της χώρας, που έλεηλατήσατε και έπυρπολήσατε χωριά και πόλεις άηκούσας στη χώρα, και ότι έθανατώσατε σκληρά πιστούς ύπηκόους της Αύτου Μεγαλειότητος. Ξέρετε τί τύχη σάς άναμένει...
Ο Βαλράς έσκυψε τό κεφάλι.

Οί άρχηγοί άντάλλαξαν μερικάς φράσεις με χαμηλή φωνή. Ο Μπαντρέ χτυπούσε τό τραπέζι με τη γροθιά του' ο πρίγκιπ ντ' Ορμπέκ ήταν γεμάτος άγανάκτηση' ο παπάς κάτι μουρμούριζε με θυμό.

Ο δούξ συνέχισε :
- Εισθε πολύ νέος άκόμη. Έπεδέξατε στους φρεγιαστικούς αυτούς καιρούς κάποια καλοσύνη. Θέλω νά σας σώσω... Απαρηγόηθητε τά λάθη σας, και εις άποδείξιν, πέστε μας τόν άκριβή αριθμό των στασιαστών που έχουν κατακλινηθεί στη Νάντη.

Ο Βαλράς χαμογέλασε κ' άνασήκωσε τους ώμους.

- Πώς δεν άγαπάτε τη ζωή σας ; τόν ρώτησε.
- Δεν άγαπώ τη νετροπή, άπάντησε έκτινος.
- Ο δούξ έμεινε γιά λίγο συλλογισμένος.
- Ο Μπαβίλ και ο Μουστιέ τουφεκισθήκαν ;
- Θα τουφεκισοῦν την κυριακή.

- Διατάξετε νά γίνη άνταλλαγή των δύο αυτών ανθρώπων με σάς.
- Ο νόμος όρίζει νά πεθάνουν.
- Ο δούξ έπαίξε νευρικά με τόν κοντιλοφόρο του. Ή στρατιωτική του καρδιά, καταρραώς, ειλχε συγκινηθή.

- Έλάτε τώρα, του ειπε... Εισθε γενναίο παλληκαρί... Τό βλέπω αυτό. Γι' αυτό κ' έγω δε σάς ζητώ νά προβήτε σε άποκηρύξη της πλάνης σας. Θα σάς κρατήσουμε ως όμηρο, και θα σάς στείλωμε στην Άγγλία και θα σάς αναλλάξωμε. Έτσι, κ' ή μητέρα σας θα σάς θανατίληση κ' αυτή που σάς άγαπά, και θα σάς ξαναϊδη...

Ο Βαλράς φάνηκε νά συγκινηθήκε λίγο. Με φωνή όμως σθεναρή άπήνησε :

- Άρνούμαι !
- Ο δούξ έχτύπησε τό χέρι του νευρικά στό τραπέζι.
- Μην έπιμένετε έτσι, ειπεν άσθηρά. Ή Έθνοσυνέλευση σας καθως τά ξέρετε βέβαια, έχει εκδώσει εντάλματα συλληψεως και θανατικές καταδικαστικές άποφάσεις γιά τά περισσότερα πρόσωπα του κόμματός σας. Φαντάζεσθε λοιπόν ότι βρισκατε σε τόσο μεγάλη ασφάλεια ;...
- Ο Βαλράς έχαμογέλασε παράξενα, και ειπε :
- Οχι, πράγματι.
- Τότε, σκεφθήτε λογικά.
- Ο Βαλράς έβγαλε ένα χαρτί από την τσέπη του, και τό έτεινε στον δούκα :
- Διαβάστε ! ειπεν άπλά.
- Ο δούξ διάβασε δυνατά :

Ή έπιτροπή της Κοινής Σωτηρίας, πληροφορηθείσα ότι ο πληρεξούσος Βαλράς, παρά τις κατηγορηματικές διαταγές που του διεβίβασεν ή Έθνική Συνέλευση, ηγήνη νά τουφεκισή τους αιχμαλώτους που συνελήφθησαν στό Σαλλάι, και κατ' αυτών τόν τρόπον έγένετο ένοχος μετροπολίτης και φιλοβασιλικού, διατάσσει νά συλληφθή πάσαντα, και προς κοινόν παραδειγματισμόν, χωρίς άλλη διαδικασία νά καθαρευθή και νά καταρομηθή στην κυριότερη Πλατεία της Νάντης, (όπου) Μπαρέ, Βιλλό-Βαρέν, Κολώ, Ροβεσπιέρος.

Μιά βροντή συνετάρωσε την καλήρα. Οί έξι άρχηγοί παρατηρούσαν τόν αιχμάλωτο.

